

21. oktober 2019

EM 2019/14
Aqqalu C.Jerimiassen

Udenrigspolitisk Redegørelse 2019.

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender)

Hvis vi ser på at vi er en del af det globale i de seneste år, så er det som om at vi stadigvæk bærer nag over at have gået ud af EU, eller som om vi har fortrudt det. Og det skulle man også måske have evalueret siden, om vi i virkeligheden har haft gavn af at have meldt os ud, eller om vi bare skulle have erkendt at det bare har haft negative konsekvenser.

I 2009 indførte vi Selvstyret, som medførte at vi blev anerkendt som et folk. Hvis man så kigger tilbage på de første 10 år af Selvstyret, kan man tænke på om vi egentlig har haft bedre samarbejde med andre lande. Man kan så også undre sig over nu hvor vi er blevet anerkendt som et folk, om det så mon stadigvæk er nødvendigt at være med i FN's oprindelige folks rettigheds organisation. Vi er et folk nu, og det er også på tide at vi lægger de postkoloniale "stakkels" os mentalitet bag os, for vi er ikke en del af en befolkning der har mindretal i et stykke land, og vi bør heller ikke have oprindeligt folk mentaliteten.

Kort sagt, vi er for svage ift. de nordiske lande, og vi sakker bagud. Det er beundringsværdigt at lande som Island og Norge har fri handel med Kina. Nu hvor Naalakkersuisut har taget en del af ansvaret, var der rige muligheder for at skabe nye forbindelser og aftaler, men skabte i stedet tvivl i den seneste tid. Når man tænker på fødevarer og veterinær området som Færøerne selv har ansvaret for, kan vi ikke se at de skulle have haft problemer med det. At nogen ville at sige, at have intentioner om at løfte landets økonomi og samtidig sige at man klinger sig fast i de gamle vilkår, hænger ikke sammen.

Vi skal sandelig også se på os selv når det gælder service aftalen om Thule airbase, vi har ingen andre at skyde skylden på. Vi skal blive bedre til at forhandle serviceaftaler, for vi har mistet mange penge der ellers skulle have gavnet landskassen.

Så snart man taler om Brexit, så er ordlyden bekymring og tvivl. Vi ser det modsat fra Atassut, det vil skabe meget mere frihed, nu hvor bilaterale handelsaftaler ville kunne ske. Det vi skal huske på er, når man taler om Storbritannien og Nordirland, så glemmer til tider at de også ligesom os er en del af et rigsfællesskab mellem syv lande, fire stater, og indirekte med 3 øer under kongeriget. Vi mener fra Atassut at vi som et land bør bruge og gribe vores muligheder bedre.

Vi skal selvfølgelig ikke kun se sort på det hele, for vi vil også rose Naalakkersuisut for at have fremmet repræsentationerne, da jeg selv har set sig mig omkring og især i Reykjavik, hvor de var samarbejdsivrige til at skabe større handel og uddelte mange informationer. Det var tydeligt at se at de var gode til at bruge deres muligheder godt.

Er det så ikke også snart på tide at man tænker i nye baner og begynder at se på mulighederne for en Grønlandsk repræsentation i Beijing? Selv om vi måske er for sent ude, så bør vi straks opsøge

disse muligheder mens det stadigvæk tid er. For vi skal huske på at Kina har udviklet sig meget på det sidste og har overgået sig selv og nu er en af de største økonomier i verden. Men nu er deres store økonomiske fremgang sænket farten lidt. Vi skulle for længst have haft mere kontakt til de andre store og rige nationer, i stedet for kun at prøve at handle med EU med skyklapper på.

Vi skal fortsat være engageret i OLT og fortsætte med at have gavn af de uddannelsesmuligheder den tilbyder.

Det er vigtigt at have handelssamarbejde med USA og udvikle dette, for det der er kæmpe sum penge for os, er en slikkepind for USA, det er i princippet noget der kunne gavne vores land gevaldigt. Det er interessant at skulle undersøge mulighederne for USA's engagement i at være med til at udvikle infrastrukturen i Grønland, også når man tænker på handel og rejsende til og fra USA, også gennem Grønland som mellemlanding på mellemstore landingsbaner, for dem der rejser over atlanten. Ift. Atlantflyvninger siger jeg mellemstore landingsbaner da vores nye landingsbaner "kun" er 2200m, selv 400m kortere end banen i Esbjerg.

Imellemtiden kom USA med udmeldingen om at have intention om at købe Grønland, noget som ikke nødvendigvis er pænt eller realistisk. Men fra Atassut mener vi at vi har meget at takke Donald Trump for den massive og gratis eksponering vi har fået i Grønland.

I de kommende år skal vi tænke nøje på, ift. vores store forhåbninger til kontakten med EU, hvis vi ikke skal satse alt på EU, hvordan kan vi så skabe mere handels samarbejde med vesten? Så man i sidste ende vil have stor og afgørende samhandel med dem. Fra Atassut tænker vi på NAFTA, da man dengang ikke havde tænkt på det. For sidste år underskrev tre nationer i Nordamerika en ny aftale og kaldte den USMCA. En aftale for at forbedre og for en mere åben handel, og en del af som handler om job muligheder er noget som vi kunne have haft gavn af. Det er meget ærgeligt at Grønland ikke formår at kigge ud over det gamle system og leder efter nye muligheder. Dog genforhandles aftalen hvert 6. år, og så kan man håbe på at Grønland også kan følge med i hvad der foregår og leder efter nye muligheder. For det kunne indebære at vi kunne blive forsynet med vare fra den anden side.

Vi skal have mere samarbejde med de asiatiske lande, når man tænker hvor vi står nu. For vi handler primært kun med tre lande nu, Japan, Syd Korea og Kina. I mange år har vi handlet med primært rejer til Japan, og det er ikke lidt man har solgt til Japan sidste år. Vi vil dog fra Atassut sige at vi kunne have været meget bedre til at udytte vore ressourcer fra havet, da som vi ved at asiaterne er meget glade for mad fra havet. Vi kunne jo måske endda også begynde at sælge ulk til asien, som et eksempel.

I østen spiser man også tang i stor stil. Vi bør lære af de østlige lande om hvordan vi kan udnytte alt det tang vi har rundt om i hele kysten, og på den måde kunne der skabes virksomheder. Vi kunne lære hvordan man kunne drive sådanne virksomheder der kører rentabelt.

Vi er fra Atassut tilfredse med Naalakkersuisut arbejde omkring WHO og NordCan, der indeholder informationer der er gavnlige, også ift. sundhed der er i overensstemmelse med de internationale forhold.

Vi finder Naalakkersuisuts budskaber om at forbedre vores skattesystem, ved at have inspiration fra de internationale aktører. Når det så er sagt må vi fra Atassut opfordre til at man kigger nærmere på skattemæssige og afgiftsmæssige forhold når de internationale skibe kommer til at passere Grønland, og forme klare aftaler ift. Sikuki Harbour, hvis det ikke skal vedblive med blot at være et kønt billede og fordyrende anlæg for landet.

Vi bør tage stilling til om hvorvidt NAFMC gavner vores fiskeri ift. at vi får tildelt så lille andel af fangsten, hvornår vil vi gøre noget ved det? Skal Island blive ved med at tage så stor del af fiskeriet? Kunne vi ligesom Rusland begynde at fiske så meget vi vil i vores farvande?

Alligevel, vil vi fra Atassut sige tak til udenrigsministeren for det store arbejde udført ift. Grønlands udenrigspolitiske forhold. Med disse ord tager vi fra Atassut den udenrigspolitiske redegørelse til efterretning.